

MEGSZÉPÜLT TEMPLOMTÉR KISIGMÁNDON

A megyebeli kedves olvasók közül bizonyára sokan emlékeznek arra, hogy amikor 2014. októberében nálunk jártak, a templomunk pályázati úton való felújításáért tartott hálaadó istentiszteleten, akkor a templom kert egy csupasz földes terület volt. Ezt a területet az önkormányzat megvette az egyháztól, azzal a szándékkal, hogy itt a falunak egy szép központi parkot alakít ki, sétányokkal, padokkal, csobogóval és kerti dísznövényekkel. Ezt a szép megvalósult parkot szeretnénk bemutatni a kedves olvasóknak, méltó hely lett ez a kis templomunk számára. A tervező a sétányokat felül nézetből kehely formájúra alakította, nyilván inspirálódva a környezetből, és hála Istennek az önkormányzati testületnek is tetszett ez a terv és ezt valósították meg. A templom is új térkövezett járdát kapott és külső megvilágítást. Szeretnénk hálánkat is kifejezni ezért a Kisigmándi Önkormányzatnak. Az első ökumenikus adventi alkalmunkat, itt ezen a szép helyen tartottuk, amikor szép karácsonyi énekekkel, beszélgetéssel, forralt borral és pogácsával készültünk az ünnepre. Ebben az évben az egyházközségünk újra pályázat beadására készül, ezúttal a kis gyülekezeti házunkat szeretnénk

külsőleg felújítani. Tetőcserére, vakolat javításra, meszelésre és nyílászáró cserére készülünk, reméljük, hogy a jó Isten gondviselését és áldását kérve, ezt is megvalósíthatjuk. Köszönjük az Önkormányzat irántunk tanúsított jóindulatát és segítségét és mindenkinek a támogatását, akik akár

adományokkal, vagy imádságaikkal gondoltak ránk. Szeretettel üdvözlök minden Kedves Olvasót a Kisigmándi Presbitérium nevében,

Sugárné Damó Márta lelkész.

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács (március-április)

megkeresztelték: Dávid Bencét, Balázs Anna Zselykét, Meszlényi Lászlót, Meszlényi Mártont, házasságot kötött: Muity László és Gubó Gréta, Süveg Ádám és Szépvölgyi Ágnes eltemették: Péntek Krisztinát, Tomanicz Istvánt, (vele együtt korábban elhunyt fiát, Tomanicz Ferencet), Füsü Norbertet, Magyar Lajosné, Varga Zsigmondné, Szőnyi Lajost, Vörös Kálmánt

Bokod: megkeresztelték Gruber Soma Jánost

Kömlőd: eltemették Talabér Ferenc Mátyást; Csefkó Imréné

Megkeresztelték: Bujáki Zsuzsannát

Nagyigmánd: Megkereszteltük: Andrejkovics Ádám és Pogrányi Tamás

Konfirmált: Csidei Lajos Csaba és Esztergályos Katalin

Eltemették: Gáspár Sándort

Oroszlány: eltemették Sárközy Jenőt; Dr. Jean Péternét

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császárs, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email.: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

Református hitéleti lap

XX. évfolyam 5. szám

2016. május

ÚJ LITURGIA

LELKI OTTHONUNK VAN!

Néhány szó az új liturgiáról- a „kipróbáló” lelkész szemével Bőjtben, virágvasárnapal bezárólag, az ácsi gyülekezetben próbaképpen a liturgiai bizottság által javasolt új istentiszteleti rend szerint végeztük az istentiszteleteket. Ez sokak számára több érdekes elemet tartalmazott. Talán a legmeglepőbb az úrvacsorai rend volt, amiben több ének szerepelt, de elmaradtak pl. a megszokott úrvacsorai kérdések. A minden vasárnapra előírt „bűnvallás” rész a fennálló ének után nem volt nagy törés, bár igaz, hogy a szokásos bűnbánati istentiszteleteinken ehhez csaknem mindenben hasonló liturgiát használtunk eddig is: Isten igéje mint az Ő akarata, törvény szólal meg egy felolvasott igeszakaszról, utána bűnvalló imádság, majd feloldozás hangzik, végül egy hálaadó ének. Új és talán kicsit „sok” volt a bibliai szakaszok használata: a bűnvalló rész után egy ószövetségi, majd egy újszövetségi „olvasmány”, ezek után még a szokásos lekió, majd az alapige. Egyetértettem a gyülekezet tagjaival: ennyi bibliai ige olvasása után nem is tudták, mi hangzott el... (Ezért később a lekiót már elhagytam, szerepét az olvasmányok töltötték be). Újdonság, hogy a lelkész csak az igehirdetésre megy fel a szószékre, a ráfelelő ének alatt lejön, és az imádság, csendesperc, hirdetések az Úr asztalától történik. Ez nekem tetszik, amennyiben a lelkész „közelebb kerül” a gyülekezethez, „személyesebben” lehet pl. hirdetések is elmondani. Az énekkönyvben is történt némi változás: több ének került be egy-egy istentiszteletbe, amelyeket ki lehetett váltani énekkari szolgálattal, esetleg zenével. Lelkészként nekem is, a gyülekezetnek

is vegyes érzelmeink voltak az új liturgiával kapcsolatban. Legtöbbek véleménye az volt, hogy erősen hasonlít a katolikus mise felépítésére. Bár van benne némi igazság, kissé megnyugodtunk, amikor megtudtuk, hogy Kálvin is ilyen liturgiát használt. Azt tudtuk, hogy a reformáció korától máig nagyot változott református istentiszteletünk, most egy kissé rácsodálkoztunk, hogy mennyit is?! Másik vélemény az volt többek szerint, hogy ha szó szerint megtartjuk ezt az új rendet, akkor hosszabbá válik az istentisztelet. Ha ezt nem akarjuk, az igehirdetésen kell rövidíteni, ez pedig a liturgia túlsúlyához vezetne.

Mindenesetre én is, az ácsi gyülekezet is (akiknek türelmét is, véleményét is ezúton köszönöm meg!) közelebb kerülünk ahhoz, amiről oly sokat hallunk: új istentiszteleti rendtartás készül! Bár magam is berzenkedtem ellene, ez is beletartozik a „szüntelen reformáció” hitvallásába. Istentiszteleteinket nem éreztem kevésbé reformátusnak, mint eddig, legfeljebb kissé „formabontónak”. Nem vagyok híve sem annak, hogy „mindent konzerváljunk”, sem annak, hogy „mindent megújítsunk”. Mindenesetre a bűnvallás részt azóta is gyakoroljuk istentiszteleteinken, és a „liturgikus mozgást” is, azaz csak a textus és igehirdetés idején használjuk a szószéket. De a lényeg természetesen nem a formákban van, hanem a tartalomban! Hiszem, hogy egy istentisztelet attól lesz, ami, és attól lesz református, ha benne megtörténik Lélek által az élő Isten és a hívő gyülekezet találkozása.

Gerecsei Zsolt

„Lelki otthonunk van!” - megkezdődik a Pápai Református Kollégium felújítása

A Dunántúli Református Egyházkerület és a Pápai Református Kollégium közössége együtt adott hálát Istennek április 24-én vasárnap, a Pápai Református Templomban tartott istentiszteleten, a kollégium épületegyüttese felújításának kezdetén. Régóta tervezett, sok imádsággal, előkészítő munkával kísért beruházás kezdődhet meg a dunántúli reformátusság szívében.

Az ünnepi istentiszteleten **Steinbach József** püspök a Filippi 1, 1-2 alapján hirdette Isten Igéjét.

Balog Zoltán miniszter beszédében kiemelte, hogy milyen nagy jelentősége van annak, hogy van mit felújítani, de hangsúlyozta, hogy a feladat nem csak a megőrzés, hanem a régi hagyományra alapozva, annak folytonosságában, a 21. század nyelvén, élettellel kell megtölteni azt és a jövőt kell építeni. Magyarország Kormánya ezt a munkát támogatja, amikor segítséget nyújt a Pápai Református Kollégium felújításához.

A beruházás első ütemében, 2017 nyaráig, a Pápai Református Gimnázium épületének külső-belső épületenergetikai és gépészeti megújítása történik meg, valamint a Pápai Református Ótemplomban a kor kívánalmainak megfelelő, látványos egyháztörténelmi múzeum jön létre. A munkálatok 953 millió forintot állami támogatással valósulnak meg.

www.refdunantul.hu

"NE FÉLJ, MERT MEGVÁLTOTTALAK.."

Vannak szavak, amelyek bár ugyanolyan hangokból állnak, mint a többi, mégis sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak. Szavak, amelyek nem szólnak mindenkire, de akihez szólnak, annak mindennél többet érnek. Mert szavaink között is vannak hétköznapiak, mindennaposak, de vannak nagy jelentőséggel bírók is.

Egyetlen szó, amely ha a maga tisztaságában, a maga valódi tartalmával csendül fel, akkor mindennél többet kínál a másik ember számára. Egyetlen szó, amely életet formál át, életet tesz teljessé, s amelynek esetleges hiánya semmi mással sem pótolható. Egyetlen hatalmas erejű szó, egy rövid őszinte vallomás: **szerelek**.

Milyen gyakran használjuk ezt a szót? Kinek és mikor mondtuk utoljára, úgy őszintén és igazán? S kitől és mikor hallottuk utoljára, aki úgy őszintén és igazán mondta nekünk?

Nos remélem ez a csodálatos érzés, ha nem egy még csodálatosabb töltött el minket is, amikor meghallottuk hogy ki üzeni ezt ma nekünk: maga a Mindenható Isten tárja fel a szívét előttünk, s hirdeti számunkra, hogy miért cselekszik értünk: „*4Mivel drágának tartalak, és becsesnek, mivel szerelek...*” Aki szeretett már igazán - azzal a szeretettel ami a másik hiányát fájdalmas gyötrellemmel éli meg - az értheti meg igazán milyen hatalmas jelentőségű szavak ezek. Mert nem emberek érzelmeiről, hanem a Mindenható Isten érzelmeiről adnak bizonyosságot számunkra.

I.
Isten szeret minket! S bár gyakorta halljuk ezt, néha mégis megfélekedünk róla, vagy egyáltalán nem is foglalkozunk vele, pedig mindez hatalmas jelentőségű dolog a mi számunkra. S vajon mi szeretjük-e Őt? Viszonozzuk-e az Ő érzését? Hűek vagyunk-e hozzá? Mert bár a szeretet egyoldalú érzés - emiatt is tud oly nagy csalódást okozni - akkor válik teljessé, ha kölcsönös lesz, s a szeretet teljességét a viszontszeretet adja. Isten szeret minket, csodálatos el nem múló szeretettel, s ennek számos jelét is adja.

Ő velünk van! A szó minden értelmében. Ott van mellettünk életünk minden idején, és sohasem ellenünk cselekszik, hanem mindig értünk. Szövetségbe fogadott minket, s ebben a szövetség-

ben hatalmas erő van.

Nem szabad azonban megfélekednünk, hogy minél nagyobb hatalom adatik valakinek annál nagyobb felelősség is jár hozzá. S mielőtt felelőtlenül gondolkodva a Mindenható szövetségét, múlt földi hitványságokban akarjuk mérni - pénzben, vagyonban tárgyakban - vegyük észre hogy ez a szövetség sokkal többről szól ennél.

Az Istenhez tartozás tehát sokkal több, mint evilági kérdés, jóllehet evilági következményei is vannak. Isten szabadtó kegyelmét Izrael népe többször megtapasztalhatta evilági szabadtóként, miképpen mi magunk is tapasztalhatjuk ezt.

Ugyanakkor prófétai előképeivé is lettek a legnagyobb szabadtóknak, amit Isten az ember számára készített, a bűn, halál és kárhozát fogságából való szabadtóknak. Számunkra már ezt jelenti a megváltás. Nem szabad azonban megfélekednünk azokról a megváltásokról sem, amikor evilági fogság, vagy gondok terhe alól szabadtóttunk meg. Isten hatalma mindenre kiterjed.

II.
Legfőképpen pedig ránk, mert Isten minket is a nevünkön szólított, minket is elhívott, hogy az Ő népéhez tartozunk. Isten gyermekeiként Isten háza népének vagyunk a tagjai. Márpedig minden háznak megvannak a maga szokásai, és a maga szabályai, amelyek alapján élnek mindennapi életüket.

Ház és ház között hatalmas lehet a különbség e szabályok szerint. Gondoljunk csak bele mik a mi szokásaink, s milyen számunkra különös szokásokat láthatunk akár magunk körül, akár a világ más táján. Az egyik házban a férfi a vezető, a másikban a nő, a harmadikban a gyermek. Ez egyik házban nagy becsben tartják az időseket, a másikban meg sem tűrik. Az egyik házban mindenkinek van fegyvere, a másikban senkinek sem lehet. Az egyik házban Istenhez imádkoznak, a másikban az ösök szelleméhez, a harmadikban senkihez. Bármely háznéphez akarunk tartozni egy dolog közös: a szabályokat be kell tartani.

Nincs ez másképp Isten népe életében sem. Aki Isten népének tagja, annak Isten törvénye szerint kell cselekednie. Időről-időre azonban előfordul, hogy az engedetlen gyermek vét a szabályok ellen. Ki lehet tagadni, el lehet kerget-

ni, meg lehet büntetni, el lehet verni, akár életét is ki lehet oltani. Isten azonban szeretetről biztosít minket. Arról a szeretetről, amely magára vállalja a felelősséget a másik hibájáért is, amely nem büntet, hanem megbocsát, még ha meg is kell fizetnie az árát.

III.

Csodálatos biztatás ez számunkra minden időben. Isten ugyanis minket is megváltott, minket is nevünkön szólított, minket is magáénak mond és velünk van, hogy félelmek nélkül élhessünk valóban szabadon.

A félelem megkötöz bennünket és megfoszt rengeteg mindentől. Mi pedig annyi mindentől tudunk félni. Félnünk jó és rossz dolgoktól egyaránt. Félnünk a boldogságtól és félnünk a boldogtalanságtól. Félnünk a szegénységtől, de félnünk a gazdagságtól is. Számátalan félelem van a mi életünkben, de mindegyikre ugyanúgy vonatkozik Isten ígéje: „*Ne félj...*”

A mindenható Isten velünk van, mégpedig szeretetközösségben van velünk, mint gondviselő jó Atya, aki mindenben jóban batorít, mindenben jóban támogat, mindenben megsegít.

Istennel való szövetségünk minket is mindenkor áldott reménységgel tölthet el, hiszen ő értünk is adta megszületett Fiát, s általa minket is megváltott minden nyomorúságból, hogy Isten országának polgáiraiként mennyei kiváltságokkal bírjunk. Isten minket is ismer, minket is nevünkön szólít, minket is magáénak mond, azaz minket is vállal.

Minden gyarlóságunk és esendőségünk ellenére sem tagad meg minket, hanem vállalja velünk való közösséget. Márpedig ha Isten drágának és becsesnek tart minket, akkor mi sem becsülhetjük alul magunkat, s olyan méltóságot kapunk az Úrtól, amelyet büszkén viselhetünk minden időben.

Legyünk hát büszkék arra, hogy Isten népének tagjai vagyunk, s éljünk Istentől kapott ajándékainkkal, szabadságunkkal, hitünkkel, reménységünkkel. Közeledjünk mi is Isten akaratához, mindenkor mindenben, hogy örömet szerezzünk Neki, s ezzel munkáljuk mi is az Ő dicsőségét engedelmes gyermekeként.

Bátki Dávid

Dsida Jenő: Hálaadás

Köszönöm Istenem az édesanyámat!

Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat. Körülvesz virrasztó áldó szeretettel, Érttem éjjel-nappal dolgozni nem restell. Áldott teste, lelke csak érettem fárad, Köszönöm Istenem az édesanyámat! Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve. Köszönöm a szívét, mely csak érttem dobban itt e földön senki sem szerethet jobban! Köszönöm a szemét, melyből jóság árad, Istenem köszönöm az édesanyámat! Te tudod, Istenem – milyen sok az árva, Aki oltalmadat, vigasztat várja. Leborulva kérlek: gondod legyen rájuk, Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk! Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel, Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el! Áldd meg édesanyám járását-kelését, Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését! Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad, Áldd meg két kezével az édesanyámat! Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat: Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!

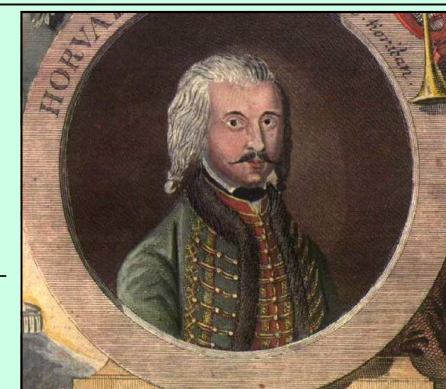
2016. június 24–26.,

Balatonfüred

VII. PÁLÓCZI HORVÁTH ÁDÁM SZAVALÓVERSENY

FELHÍVÁS

Megszervezésre kerül a VII. Pálóczi Horváth Ádám Szavalóverseny, **2016. május 13-án délután 14.00 órától**. Helyszín: Kömlőd, református templom. Nagy szeretettel várunk minden érdeklődő versmondót.

Kategóriák:

- 1-2. évfolyam (szabadon választott)
- 3-4. évfolyam (szabadon választott)
- 5-6. évfolyam (Hazafias versek magyar nemzetiségű költőtől)
- 7-8. évfolyam (Hazafias versek magyar nemzetiségű költőtől)

Jelentkezni lehet: Bogáth István em. főjegyző elérhetőségein a: Versenyző neve, gyülekezete, korosztálya, vers címe és szerzője megadásával
06-30/9374-169
Email.: bogath@t-online.hu
Regisztráció a helyszínen:
2016. május 13. 13.15-től

A zsűri elnöke: Kautzky Armand színművész lesz

Jelentkezési határidő: 2016. május 08. 24.00 óra

FENYVESI TÁBOROK

Ebben az évben is találkoznak a fiatalok, a családok és a hittanósok nyáron Balatonfenyvesen

Örömmel számolunk be arról, hogy ebben az esztendőben is megrendezésre kerülnek a balatonfenyvesi kerületi táborok, melyekre ezúton is szeretettel hívunk és várunk mindenkit!

Táborok időpontja:
JÚNIUS 27-JÚLIUS 2-ig IFJÚSÁGI HÉT
JÚLIUS 4-9-ig CSALÁDOS HÉT
JÚLIUS 11-16-ig HITTANOS TÁBOR

A táborokba való jelentkezés menete megtalálható minden tábor jelentkezési lapján.

A jelentkezés módja nem egységes, ezért tisztelettel kérjük, hogy minden tábor esetében az illető tábor jelentkezési lapján szereplő tájékoztatás szerint járjanak el.

HÚSVÉTI JÁTSZÓHÁZ SZÁKSZENDEN

Minden évben a gyülekezeti házunkban megszervezzük a húsvéti játszóházat a gyerekeknek. Az idén is tojásfestéssel, húsvéti asztali dísz készítésével, kis húsvéti figurák készítésével, énektanulással készültek a gyerekek a mi Urunk Jézus Krisztus feltámadásának ünneplésére. Köszönjük a kedves szülőknek akik ötleteikkel, anyaggyűjtés-

sel és helybeli segítségükkel hozzájárultak a játszóház megvalósításához, és ahhoz, hogy a gyermekek jól érezhették magukat nálunk a gyülekezetben. Kísérjük gyermekeink testi és lelki fejlődését továbbra is sok imádsággal és odafigyeléssel!

Sugárné Damó Márta lelkész.

ÉN VAGYOK!

ÉN VAGYOK AZ AJTÓ

Jn. 10, 9

Zárt ajtók. Mindenhol, amerre nézek. Bezárkózók a kérések, a zörgetések, a kapcsolatok, még a szeretettel közeledők előtt is. Kihez mehetnék? Csend, bizalmatlanság, hideg. A halál bezártsága.

Zárt ajtók az emberek felé, mert nem indulunk az Isten felé. Mindig azt akarjuk betörni, ami zárva van, és nem akarunk bemenni azon, ami nyitva van. „Íme, egy nyitott ajtó” sarkig tárva. Élhetsz „várva”.

„Te vagy mennyország kapuja és idvességnek ajtaja”, Uram, Jézus. NYÍLJ RÁM, hogy lássam, általad Atyám jön áldott országával felém. Ó hadd higgyem, hogy Ő értem jön! Áldott Ajtó, NYÍLJ ELŐTTEM, hogy én is léphessek feléd! Ne hagyj a bezártságban, a bűn, a halál, a mélység vaksötét korlátai között. A hit bátorságát add nekem, hogy felfelé lépdelhesek az élet útján! Ámen.

KONFIRMÁCIÓS TALÁLKOZÓ SZÁKSZENDEN

Minden év virágvasárnapján a Szákszendi Református Gyülekezet megszervezi a konfirmációs találkozót, amelyre az öt, tíz, tizenöt stb. éve konfirmáltakat hívjuk. Ez egy rendkívül fontos alkalom a számunkra. A leendő konfirmandusok felolvasásuk a meghívottak névsorát, a jelenlévő jubilálók fennhangon újra elmondják az egykor elhangzott konfirmációs fogadalmat, majd imádsággal és csendes perccel emlékezünk az elhunytakra, hálát adva az elődök munkájáért. Az istentisztelet végén az idős és fiatal konfirmandusok együtt úrvacsoráznak a gyülekezettel. Az együttléti szeretetvendégséggel zárul, ahol alkalom adódik a hosszabb beszélgetésre, a közös szép emlékek felidézésére, és azoknak a köteleknek, érzéseknek megerősítésére, amelyek hitünkhöz, gyülekezetünkhöz kapcsolnak minket,

hiszen ebben az elidegenedő világban egyre nagyobb értéket képviselnek azok az alkalmak, amelyek visszavezetnek bennünket gyökereinkhez, s emlékeztetnek arra, hogy elődeink milyen értéke-

ket tartottak fontosnak, amik manapság kezdenek feledésbe menni. A gyülekezethez való tartozás, annak támogatása, az istentiszteleteken való részvétel, az ünnepnapok megszentelése, a lelki életre való odafigyelés, az Isten dolgaival szemben tanúsított alázat, ezek mind-mind olyan lelkiismereti, erkölcsi értékek voltak amit elődeink fontosnak tartottak, és ezt a hagyatékot nekünk is tovább kell vinni és utódainknak át kell adni.

Megköszönjük mindazoknak akik az évek során, meghallva a hívást eljöttek hozzánk, jelenlétükkel, imádságaikkal és anyagi támogatásukkal is hozzájárultak kis gyülekezetünk támogatásához! Kérjük rájuk és minden gyülekezeti tagra, a jó Isten áldását! A református presbitérium és gyülekezet nevében,

Sugárné Damó Márta lelkész.

A TORONY

200 éve, 1816 óta áll Bokodon a református templom tornya.

A református templom 1796-ban épült, akkor még torony nélkül. Ebben az időszakban már állt a Fő utca / Öreg utca / közepén, az evangélikus és az utca végén, a katolikus templom. Így formálódott, a három templom együttes látványa, amely adja azt a harmonikus összhangot, amely olyan jellemző Bokodra.

A református templom műemléki védelem alatt áll. Késő barokk stílusú, egyhajós, téglalaprajzú, nyugati oldalon a 27 méter magas toronnyal.

A torony négyzet alapú, a templom bejárata a Déli oldalon, kökeretes kapun át nyílik. Első szintjén az ablakok kerek, a második szintjén ívelt, téglalapú. Itt helyezték el a harangszéket, innét szólnak a harangok. A toronysisakra horganyzott lemez borítás került, ezen felül található a református templomok egyik jelképe, a csillag.

A templom megfelelt azon uralkodói rendeletnek, hogy protestáns templom bejárata utcára nem nyílhat. Itt nem közvetlenül a Fő utcára, hanem egy előkertre nyílik, amelyet 1822-ben kőfállal vettek körül.

A település az Eszterházyak, Tata-Gesztes uradalmához tartozott, ura ekkor: Eszterházy Miklós /1775-1856/, a gazdaság tényleges irányítója a prefektus Szentiványi Antal táblabíró, az intéző Bokodon: Ornyik Károly.

Községi bíró: Szücs Sámuel, törvénybíró: Szöllösi János, nótárius Belházi Imre.

A református gyülekezet lelkipásztorra Kelemen László, gondnok: Kiss András, presbiterek: Szücs András, Szücs Lajos, Szabó János, Huszár János Kovács, Balogh János Kovács, Bese János bognár.

A torony építéséhez szükséges anyagok gyűjtését évekkel korábban elkezdték. Az uradalom 1200 téglát és jelentős mennyiségű követ ajánlott fel, azonban a munkák megkezdését a napóleoni háború eseményei akadályozták. Uradalmi erdőmester: Véber János, aki az Alsóerdőn kitermelt faanyagból adta ki a toronysisakra szánt gerenda anyagot.

A toronyban, megépítését követően egy

harang hívogatta a híveket, 1907 évben újabb két harangot vásárolt az eklézsia. Az I. Világháború alatt 1916-ban a két harangot elvitték háborús célra, pótlására 1932-ben került sor, 2068 Pengő értékben. Nem sokáig szólhatott a három harang egyszerre, mert 1943-ban ismét hadicélokra dobtak le kettőt a toronyból. Egyetlen harang maradt, az is megrongálódott, a belövés következtében. Pótlására az ötvenes évek elején került sor. Jelenleg két harang szolgál. A haragozás villamosítása 1968-tól, Bakonyi Dezső nagytisztelendő úr szolgálatainak idejében valósult meg.

A nagyharang felirata - Az élőket hívogatom, a holtakat elsiratom -.

A kisebbik harangon ez a felirat található - Tebenned bízunk eleitől fogva -.

A II. Világháború alatt 1944 novemberétől, négy hónapon keresztül, a település hadművelési területté vált. A Vértes keleti részén a szovjet csapatok, a nyugati részén a magyar és a német alakulatok álltak. A katonák a református templom tornyában megfigyelési pontot és tüzelőállást létesítettek, az mindaddig működött, amíg a szovjetek be-

mátus iskola, a tanító lakással együtt. Barsi Sándor nagytisztelendő úr, utólag úgy nyilatkozott, hogy azért imádkozott, hogy „csak egy valaki élje túl a tűzvészt, aki elmondja: a református iskola pincéjében van a löszerraktár, csak azt ne érje a tűz, mert akkor az egész falú lángokba áll!” Imája meghallgatott, a pince sértetlen maradt. A torony helyreállítása a sisakkal együtt 1948 év végére, a püspöki jelentés szerint befejeződött. A toronysisak bádogozását Gaál Antal bánhida-i bádogosmester végezte el.

1954. június 14-én villámcsapás érte a tornyot, megrongálódott a karzat, kitértek a templom délre néző ablakai, még a környező házak ablakai is megrongálódtak.

Fazekas József konyhájában a légnymás kilökte az égő fahasábokat a konyhai tűzhelyből, hogy nem lett tűzvész, az a jelenlévő családtagok lélekjelenlétének köszönhető. Ezt követően a torony villámvédelmet kapott.

A templom az elmúlt években kívül-belül nagyon szépen megújult, a torony-sisak fa-gerendákból álló szerkezete és annak lemez borítása azonban felülvizsgálatra szorul. Amennyiben szükséges, előbb-utóbb javítást, vagy cserét igényel.

A hófehér színű református templom több mint kétszáz éve áll ezen a helyen és ad biztonságos teret a gyülekezet életének.

Szücs János

Forrás: Tatai Ref. Egyházmegye Közgyűlési Jegyzőkönyvei: 1869, 1907, 1932, 1948.

KEML V. 212 Képviselő testületi jkv. Bokod 1945 jul.15.

Bokod Ref. Egyház Anyakönyve /A 1505 film 12-15 old/ Czunyiné Dr. Bertalan Judit: Bokod története és bemutatása.

Magyar Országos Levéltár P 211 III/ 34 Községi iratok – Bokod 1818.

Akótsné Fazekas Irén visszaemlékezése/kéziratban/

Magyarország Műemlékjegyzéke K-E m. 20. old. /www.e-epites.hu/

nem mérték és ki nem lötték. A toronysisak ledőlt, a falazat megrongálódott. A csillagot a közelben lakó, Fazekas József és családja kereste meg és örizte évekig, az újja építésig. A torony ledőlésével egy időben gyulladt ki a refor-

EGY MOZGALOM MARGÓJÁRA

Ezt a cikket április 20-án írom, a pedagógus sztrájk napján. Nem tudom mi lesz a nap eredménye, ill. a mozgalom eredménye, s az újság megjelenésének idejében mennyivel lesz más a helyzet a pedagógus mozgalom terén. Maga az elégedetlenségi mozgalom tart már egy ideje, melyben sokaknak sokféle véleménye van. Nekem is, bár addig próbáltam kívül maradni a kérdésen, amíg nem keveredett bele a hitoktatás ügye. Innen a pedagógusok ügye már az én ügyem is, sajnos bizonyos pontokban ellenkező előjellel. Több mint húsz éve tanítok (hittant) és pedagógusgyerek vagyok, így most mégis úgy döntöttem néhány gondolatot az ügy mentén papírra vetek, mely gondolatok kizárólag az én magánvéleményemet tükrözik, de amelyek számomra nagyon fontosak az egész mozgalom kapcsán.

Nem emlékszem olyan időszakra amióta csak pedagógusvéleményeket hallok, hogy általános lett volna az elégedettség. Az én emlékeim csupán a 70-es évek végéig mennek vissza ez ügyben, de valami miatt mindig szólt a panasz szava. Nem gondolom, hogy a rendszerváltás óta egymást követő kormányok bármelyike többet tett volna az oktatás átalakításáért, mint a jelenlegi, mely állításommal nem kívánok értékelést mondani. Én magam is látom és tapasztalom, hogy e döntések között vannak népszerűtlenekek és nem feltétlen sikeresek. De értékelem a próbálkozásait.

A mai pedagógus helyzet legfőbb problémájának a pedagógusok megítélését és társadalomban elfoglalt helyét látom. Évszázadokon át a pedagógus köztisztviselőként állt a polgárok előtt a társadalomnak. Nagy fizetést régen sem mindig tudtak adni – de szerették, tisztelték és megbíztak benne. A pedagógus nemzetünk jövőjét építve munkatársa a szülőknek. A szülő nevel, és a pedagógus tanít – mondhatnák sarkítva, de ez így persze nem igaz. A szülő is tanít, és a pedagógus is nevel (ne). Kiegészítik egymást, hogy a jövő generációi is értékes tagjai legyenek a jövő társadalmának, kellő tudással, értékrenddel, megfelelő viselkedési normákkal és mintákkal felvértezve.

A pedagógus az utcán, a boltban is a szeretett tanár néni vagy szigorú tanár úr volt, akiknek jó szavai, esetleges fenyegetései egy életen át végig kísérték

az embert, s akikhez 30-40 évvel később is hálával mentek oda köszönni és beszélgetni volt tanítványai.

Valami megváltozott. Az individualizmus, az egzisztencializmus, az önzés és öntúlértékelés megváltoztatta világunkat. Rám még pedagógus édesanyám rám szólt, ha rosszat merem mondani valamelyik tanáromra. Ma a szülő, gyermekének véleményét és igazságérzetét feltétel nélkül elfogadva szítja a tanárt, sőt esetleg tettelegességgel fájulva megveri. Szép, új világ, köszönet a régi értékeket kihajítani vágyó eszméknek. Úgy gondolom, hogy minden más iskolaiügyi problémát félretéve, sokkal elégedettebbek lennének ma a tanárok, és magasabb szinten működne az iskola-rendszerünk, ha újra tisztelnék és köszönettel illették őket társadalmunk, s nem ellenségként, hanem segítő munkatársaként gondolna rájuk minden szülő.

A mozgalom egyik célkitűzése a gyermekek terheinek csökkentése. Teljesen egyetértek azzal, hogy az iskolás gyermekek túlterheltek. Itt jön azonban számomra a buktató, ami egyértelművé teszi, hogy a célkitűzés nem szakmai, hanem politikai-ideológiai. Az ajánlott megoldás a tornaórák számának csökkentése és a hittan megszüntetése. Vagyis csak az a rossz, amit a jelenlegi kormány vezetett be.

Gyermekeink túlterheltek (szellemileg), és ugyanakkor lassan kóros mozgáshiányban szenvednek. Tudjuk, hogy a torna és a sport segíti a szellemi frissességet. Persze kétszer át kell hozzá öltözni, és esetenként kicsit rendezetlenebbül kezdődik a következő óra. De biztos ezzel akarjuk könnyíteni a gyermekek terheit?

A kötelezően választható erkölcsstan/hit- és erkölcsstan heti egy órában kerül megtartásra. Olyan jól áll a mi népünk erkölcsi szinten, hogy erre nincs szükség? Senki nem bánt senkit, mindenki békében él a másikkal, egy rossz szó nem hangzik el soha – így teljesen felesleges, hogy erkölcsileg próbáljuk nemesíteni a felnövekvő nemzedéket?

Az általános iskolai oktatás célja az általános műveltség megszerzése. A mai Európában a Biblia és Egyház ismerete valóban nem tartozik az általános műveltség köréhez? Egy mai átlagos felnőtt életében valóban nagyobb jelentőséggel bír Thalész tételének, a

kovalens apoláris kötésnek, vagy a passzát szélrendszernek az ismerete, mint hogy élete mélypontjain legalább a Miatyánkot el tudja mondani, vagy esetleg tudja karácsonyról és húsvétról, hogy mit ünneplünk?

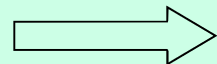
Kilóg a lóláb. A felvetés egyértelműen nem szakmai. Ha szakmai egyeztetés lenne, akkor azt vetnék fel a gyermekek túlterheltsége kapcsán, hogy melyik tantárgyból melyik ismereti részeket lehet az általános iskolai ismeretanyagból elhagyni, vagy a középiskolai ismeretanyagba utalni, s nem a hitoktatás megszüntetését követelnék. Így azonban egyértelmű az ideológiai háttér: bármi fontos, csak hitről és Istenről ne tanuljon az a gyerek.

A fizetések kérdése mindig kényes, hiszen ma Magyarországon nincs olyan szegmense a társadalomnak, amely elégedett lenne bérezésével. Mindenki alulfizetett és túlhajszolt, így jogosult a sztrájkra. Én mindig kiállok a tanárok mellett, amikor azt hallok, hogy csak 5-6 órát dolgoznak naponta, és egyébként is az év 3 hónapja szünet. Tudom, hogy mennyi minden marad az iskola utánra, mit jelent a dolgozatok javítása, s hogy egy magára valamit is adó tanárnak mennyit kell készülnie az órájára, hiszen a rutinból leadott anyag az annyit is ér. Egyébként a pedagógusok megítélése hozzánk, lelkesekhez képest még mindig elsőrangú, hiszen mi csak heti egy órát dolgozunk.

A mai magyar életszínvonal a világ országainak rangsorában az első negyedben ad nekünk helyet, vagyis a világ három negyede rosszabbul él, mint mi. Persze mi mindig Svájcra nézünk nem Burkina Fasora. Ugyanakkor nekünk más a múltunk: nekünk volt országunkat megcsonkító nemzeti tragédiánk, volt 40 év szovjet megszállásunk és kommunizmusunk, voltak a megmaradt értékeinket is kiárusító és elkótyavetyelő szocialista-liberális kormányaink. Ehhez képest nem is állunk rosszul.

Megérdemlik az oktatásban dolgozók a béremelést? Nem kétséges. Ha lehet, holnap megadnám nekik. Mint ahogyan az orvosoknak, a fuvarozóknak, a bolti eladóknak, az operátoroknak és a nyugdíjasoknak is megadnám. Mindenkinek örömmel – a kérdés csak a forrás megéléte.

EGY MOZGALOM MARGÓJÁRA

A mai magyar gazdaság sajnos nem bírja el a teljes magyar társadalom megfelelő mértékű béremelését. Egy-egy szegmens aránytalan kiemelését pedig nem tartanám igazságosnak, akár tüntet, akár nem.

Az újonnan bevezetett rendszer nagyon sok adminisztrációs terhet ró az iskolákra, pedagógusokra. Talán ezt hallottam legtöbb kritikával illetni folyosói beszélgetésekben a kollégáktól. Az adminisztráció keveseknek nyújt élvezetet, többnyire szükséges, és sokszor felesleges teher, amit el kell végezni. Egy tanár készül az órájára, tanmenetet készít, naplót ír, dolgozatot javít, kommunikál a szülőkkel, statisztikai adatokat szolgáltat. Nem gondolom, hogy a bevezetett portfóliót és egyéb terheket még rájuk kellene tenni. A tanár nem manager, akinek 30 oldalas dokumentumban el kellene adnia magát. Ahogyan egyik nagyigmánci pedagógus fogalmazta meg: „én napi hat órában kell eladjam magamat húsz gyereknek”. Attól nem lesz jobb a magyar közoktatás helyzete, ha felesleges adminisztrációval terheljük az amúgy is túlterhelt tanárokat, csak mert a közoktatásban dolgozó, de soha nem tanító adminisztrátoroknak ez eszükbe jutott.

S végül néhány szó a központosításról. Az első pillanattól üdvözöltem, s ma is úgy gondolom, hogy jó megoldás volt az iskolarendszer államosítása. Tudom, hogy ezen belül vannak gondok, amik nem megfelelően működnek, s amelyek szakmai egyeztetéseken (és nem politikai pártok által támogatott sztrájkok által) orvosolandók. Mégis az alapelvek egyetértek. Nem függhet az oktatás milyensége attól, hogy az ország melyik területén, melyik önkormányzat fenntartásában, egyáltalán milyen gazdasági környezetben van egy iskola. Nem értek egyet a szabad tankönyvválasztással, mert úgy gondolom, nem egyes tanárok kompetencia körébe tartozik az, hogy mit és hogyan tanítsanak. Gyakorlatból mondom, hogy a szükséges mozgásterünk úgy is megvan arra, hogy az adott anyagot hogyan adjuk le, s mivel egészítsük ki.

Egy új rendszer kiépítése nem rövid idő, és nem megy hibák és konfliktusok nélkül. Éppen ezért a konstruktív együtt

gondolkodásra, szakmai egyeztetésekre szükség van. Azonban nem tudok mit kezdeni a szakmaiatlan, ideológiai alapokon nyugvó 12 pontozásokkal és gyermekesen neveléses fenyegetőzésekkel. A közoktatás az egész nemzetünk ügye és jövője, úgy gondolom, hogy többet érdemel ezeknél.

Szeretek tanítani. Jelenleg 4 évestől 22 éves korosztályig végzem a katechetika valamilyen formáját. Vanak nehézségek, s nem minden óra megtartása felhőtlen boldogság. De öröm látni a gyermekek szeretetét és ragaszkodását, a növekvő létszámot a

hitoktatás keretein belül. Ha megint elveszik ezt a lehetőséget az egyház ellenes erők, akkor is folytatni fogom, azok között a keretek között, amelyek akkor lesznek. De szívem mélyén bízom benne, hogy nem visszafelé forgatjuk az idő kerekét. Talán felnő végre, újra egy olyan generáció, aki ismeri a Bibliát, szereti az Egyházát, és tud örömben, bajban imádkozni Megváltó Istenéhez.

Sugár Tamás

GYÜLEKEZETI ESEMÉNYEK ÁCSON

Még márciusban, Virágvasárnapon a délelőtti istentiszteleten a gyülekezet énekkara szolgált néhány darabbal. Ezzel ünnepélyesebbé tettük az istentiszteletet, egyben „kipróbáltuk” a javasolt új liturgiát is a maga teljességében, amely lehetőséget kínál a liturgiába beépítve énekkari szolgálatra. Az énekkar mellett néhány fiatal zenélt, elhangzott ifjúsági ének is. A záró ének alatt a templomban lévő hittanosok aranyvesszőájakat adtak az istentiszteleten résztvevőknek.

Nagyon örültünk, hogy meghívásunkra sok hittanos érkezett családtagjával együtt erre az istentiszteletre. Délután folytatódott az ünnepelés: játszózóházba vártuk a kicsiket és nagyokat. Húsvéti díszek, apró ajándékok készültek, együtt dolgoztak gyerekek, szülők, nagyszülők. Zárásul egy terepasztal segítségével elevenítettük fel a nagyhét eseményeit. Majd Judit néni „varázslata” szemléltette, mit jelent megtisztulni Jézus áldozata árán. A kísérlet során a koszos vizet változtatta csaknem tisztává a jó, amit belecseppentettünk.

A nap programja még ezzel sem ért véget: este 6 órára Millisits Máté művelődéstörténész érkezett a gyülekezetbe, és megnyitotta a Vizsolyi Biblia 425. évfolyam kiállítását. Igaz, hogy a Biblia megjelenésének 426. évében járunk, de a kiállítás, amely tavaly készült, most ért el gyülekezetünkbe.

Élvezettel hallgattuk nemcsak a Vizsolyi Biblia történetével kapcsolatos, képek el illusztrált előadást, hanem sok-sok más információt. Például, hogy a Vizsolyi Biblia a Hungarikumok közé került. Hogy milyen hatása volt pl. az irodalmon túl a templomépítésre is. Számos könyv, Biblia segítségével a nagy mű azóta eltelt évszázadait foglalhattuk össze. A végén „interaktívva” tettük a kiállítás-megnyitót: a vállalkozó kedvűek betűnyomda-segítségével, előre keretezett papírra saját Biblia-címlapot nyomtathattak.

Húsvét után, április 3-án, még mindig „húsvétban élve”, húsvéti zenés istentiszteletet tartottunk a templomban. Zenész és énekes vendégeink voltak: Kiss Zsolt orgonaművész, valamint a Vox Femina Női Kórus Komáromból. Kiss Zsolt az orgonaművészi történetének keresztmetszetét mutatta meg néhány darabon keresztül. Ujjai alatt egészen új arcát ismerhettük meg templomunk orgonájának. A Vox Femina kórus pedig a női hang csodálatos szépségén keresztül gyönyörű kórusműveket szólaltatott meg.